

Waar komt al die rotzooi vandaan?

Wij zijn vandaag hier gekomen om voor jullie een spel te spelen en met jullie te praten over een bepaald onderwerp. Dat onderwerp is, ik zal het op het bord schrijven, milieuvervuiling. Dat is een tamelijk moeilijk woord. Het bestaat uit twee delen. Het eerste stukje van het woord is milieu, dat betekent eigenlijk onze omgeving- alles om ons heen, de lucht, de grond waarop we lopen, onze tuin en de straat en ook het water in de sloten en in de zee.

Vervuiling is het tweede deel van het woord en dat betekent natuurlijk vies worden, vuil worden. Dus milieuvervuiling wil zeggen dat onze omgeving vuil wordt, steeds vuiler wordt. En dat gebeurt ook, dat kunnen we zien en ruiken. De lucht bijvoorbeeld wordt vies van de rook die uit de schoorstenen van de fabrieken komt en door de uitlaatgassen van de auto's. De grond wordt vuil door rommel die mensen weggooien, en door afval dat ze kwijt moeten, maar ook en dat zie je niet zo duidelijk door de vergiften waarmee ze de grond en de gewassen bespuiten om ze te beschermen tegen insecten en ziekten. En die giftige stoffen worden door het regenwater weer meegenomen naar de sloten, de rivieren en tenslotte de zee.

Dan lozen de fabrieken hun afval ook nog in de rivieren en zo zie je dat onze omgeving door een aantal dingen steeds vuiler aan het worden is.

Nu kun je zeggen, wij hebben daar eigenlijk niet zo'n last van, wat hebben wij daar eigenlijk mee te maken. Maar iedereen heeft er mee te maken of hij wil of niet. Het vuil dat in de lucht zit adem je in, je moet wel, want je kunt moeilijk je adem inhouden dan zou je stikken.

En het meeste eten dat op ons bord komt is gegroeid op grond waar giftige stoffen inzitten, of is bespoten tegen de insecten.

De vis die wij eten heeft gezwommen in de zee en daardoor heeft die ook giftige stoffen in zijn lijf gekregen.

Toch moeten we eten, anders kunnen we niet leven.

Nu zijn er mensen die al deze dingen bestudeerd hebben en die zeggen dat als de mensen zo door gaan als ze nu doen met al die fabrieken en auto's enz. dat het dan niet lang meer zal duren of er zal op aarde geen leven meer mogelijk zijn.

Stel je voor dat er over honderd jaar geen bladeren meer aan de bomen komen en dat er alsmaar meer dieren uitsterven. Jullie begrijpen dat dat wel iets is om over te praten, want als we er achter kunnen komen hoe het nou eigenlijk komt dat. . . .

(Jongen begint onder de laatste regels een plastic tas met afval leeg te halen en strooit alle troep om zich heen.)

Meisje : Wat doe je nu toch, zo kunnen we toch niet werken, waarom doe je dat nou?

Jongen : Ik ruim mijn tas op. Ik heb dit niet meer nodig.

Meisje : Ja maar dan kan je toch niet alles zo maar op de grond gooien.

Kijk hier is een prullemand, help nou even dan doen we alles erin.

(Jongen gaat slordig meehelpen, meisje ruimt alles in de prullemand.)

Hoe kom je aan die troep?

Jongen : Ik heb het thuis opgeruimd, daar is het nu netjes.

Meisje : Daar hebben we wat aan. En hier is het nu rotzooi. Zo dat is klaar.

(Jongen werpt bekertje weg.)

Wat doe je nou?

Jongen : Ik gooi een bekertje weg.

Meisje : Dat mag je niet doen, dat is niet netjes, als iedereen dat deed werd het een grote rotzooi. Dat noemen ze nou milieuvervuiling.

Jongen : Daar begrijp ik niets van.

Meisje : Milieuvervuiling is: dat wat vroeger schoon was nu door de mensen vies wordt gemaakt.

Jongen : Oh nou begrijp ik het. Ik vervuil als ik met vieze voeten bij ons binnen loop zonder ze te vegen.

Meisje : Nee stommerd dat bedoel ik niet. Vervuiling is dat de rivieren zo vies worden dat alle vissen dood gaan en dat de lucht zo vies wordt dat de mensen niet meer adem kunnen halen.

Jongen : Maar wat heeft dat dan met bekertjes te maken?

Meisje : Als je die weggooit wordt het ook een troep, en dat moet niet. Dus moeten we het in de prullemand gooien. Zo dat is dan klaar.

Jongen : Ja maar wat gebeurt er dan met die bekertjes?

Meisje : Die gaan naar de vuilnisbelt.

(Meisje keert prullemand om en zet er een bordje bij met "vuilnisbelt")

Jongen : Maar wat is dan eigenlijk het verschil, of het nou hier ligt of daar.

Meisje : Nou is het toch opgeruimd.

Jongen : Ja maar het is nog niet echt opgeruimd.

Meisje : Hoe bedoel je niet echt opgeruimd?

Jongen : Kijk, hier ligt een appel en daar ligt een plastic bekertje. Wat gebeurt er met die appel?

Meisje : Die verrot.

Jongen : Ja en wat gebeurt er met dat bekertje?

Meisje : Dat verrot ook.

Jongen : Nee dat is het nu juist. Plastic kan niet verrotten, dat blijft daar altijd liggen. Dat hoort bij plastic.

Meisje : Nou dan verbranden we het.

Jongen : Nee dat kan ook niet, want als je plastic verbrandt houd je altijd wat over en bovendien krijg je nog een boel giftige lucht ook. Dus je raakt het niet kwijt.

Meisje : Dan heb ik een ander idee. Eigenlijk zou je geen ijsjes meer moeten kopen die in een plastic bekertje zitten.

Jongen : Ja, bij ons op de hoek hebben ze alleen maar ijs in plastic bekertjes, Dus de mensen bij ons in de buurt moeten wel plastic kopen als ze een ijsje willen.

- Meisje : Nou, dan moeten de mensen bij jullie maar geen ijs kopen, want anders doen ze ook mee aan de vervuiling van het land.
- Jongen : Maar dat is niet eerlijk, nou mag ik opeens geen ijsjes meer eten, ik heb die plastic bekertjes toch niet gemaakt.
- Meisje : Dat is waar, maar wie dan wel?
- Jongen : De fabriek.
- Jongen : Wacht ik zal het je uitleggen. Kijk hier is de fabriek, (*plakt fabriek op flanelbord*)
Wat maakt die fabriek?
- Meisje : Bekertjes. (*Jongen plakt bekertje bij*)
- Jongen : Goed, waarvan maak je die bekertjes?
- Meisje : Nou, van plastic. (*Jongen plakt "plastic"*)
- Jongen : Plastic dus. Maar waarvan maak je nou plastic?
- Meisje : Dat weet ik niet.
- Jongen : Ik zal het je zeggen. Plastic maak je van aardolie of van aardgas of van kolen. (*Jongen plakt dit erbij*)
Dat is heel eenvoudig. Nou ben jij de fabriek. (*Jongen zet bekertjesmachine naast een stoel, meisje ruimt vuilnisbelt op*)
Kom eens hier. (*Jongen zet meisje op een stoel in positie*) Dag fabriek.
Ik heb hier een heleboel olie uit de grond gehaald, die ga ik nou in jou gieten. (*Jongen giet olie in oor.*)
Maak er maar bekertjes van. (*Meisje gaat aan het werk, wordt dik, staat op springen.*)
- Jongen : Wat ben je nou aan het doen, gekkerd?
- Meisje : Ik kan mijn rotzooi niet kwijt.
- Jongen : Maar waarom wordt je dan zo dik?
- Meisje : Ik moest van jou van die aardolie plastic maken, maar dan krijg ik niet alleen plastic maar ook nog andere dingen, afval, en die moet ik kwijt.
- (*Jongen plakt bij fabriek op flanelbord: rook en afvalpijp. En geeft meisje een schoorsteen en een slang*)
- Jongen : Dan krijg je een pijp voor de rook en een slang voor de afval.
- Meisje : (*Na een poosje*) Hier is het bekertje. (*Jongen begint te hoesten, er is veel rook.*)
- Jongen : Waar?
- Meisje : Daar.
- Jongen : Maar kijk nou eens rotfabriek, wat je doet - de lucht wordt vies, het water wordt vies.
- Meisje : Ja maar je hebt nou toch een plastic bekertje.
- Jongen : Ja maar, wat moet ik daar nou mee?
- Meisje : Nou, da's handig. Je drinkt eruit, je hoeft het niet af te wassen, want na een keer gooi je het gewoon weg.
- Jongen : Ja maar, dan moet je nog een plastic bekertje maken.
- Meisje : Nou, da's toch niet zo erg? Daar ben ik al mee bezig. Nog een bekertje klaar, bekertje klaar. (*Dit herhaalt zich in steeds sneller tempo, terwijl jongen de bekertjes eruit trekt, tenslotte houdt hij op*)
- Jongen : Maar kijk nou eens, rotfabriek, wat je doet. Er komt heel veel rook in de lucht, het water wordt vies en de olie raakt op, en dat terwijl je het bekertje maar een keer gebruikt en het dan weggooit.

LIED

Op school leer je moeilijke woorden,
 Een erg moeilijk woord is milieu
 Da's de plek waar je samen moet wonen
 Het land en de lucht en de zee
 Die plek gaat steeds meer vervuilen
 Door plastic olie en teer
 Het is doodgewoon om te huilen
 Want iedere dag wordt het meer.

Refrein:

Kijk eens even om je heen
 Vind je dat nou niet gemeen
 Ze maken er maar een puinhoop van
 En zeggen dat het niet anders kan
 We maken teveel en da's een feit
 We kunnen het nergens meer kwijt
 Ze zeggen zo vlug, 'k heb mijn best gedaan
 Maar waar komt dan toch al die troep vandaan
 Zeg we moeten 's proberen te stoppen wat nog kan
 Dat moet je samen leren, dan komt er misschien iets van.

Die sloot hier vlak bij ons achter
 Zit hartstikke dicht van de prut
 De kikkers liggen te smachten
 De vis zit diep in de put
 Je kunt er geen bloemen meer plukken
 Die zijn voor ze bloeien verpest
 Het zal je hier niet meer lukken
 Om een vogel te zien op zijn nest.

Refrein:

Kijk eens even om je heen
 Vind je dat nou niet gemeen
 Ze maken er maar een puinhoop van
 En zeggen dat het niet anders kan
 We maken teveel en da's een feit
 We kunnen het nergens meer kwijt
 Ze zeggen zo vlug, 'k heb mijn best gedaan
 Maar waar komt dan toch al die troep vandaan
 Zeg we moeten 's proberen te stoppen wat nog kan
 Dat moet je samen leren, dan komt er misschien iets van.

- Meisje : Zeg, ik vind het toch een goed idee.
- Jongen : Wat?
- Meisje : Nou, om geen ijsjes meer te kopen die in een plastic bekertje zitten.
- Jongen : En dan nooit meer een ijsje kopen?
- Meisje : Een poosje, dan kunnen ze dat ijs in plastic bekertjes aan niemand meer kwijt, dan blijft de fabriek met zijn bekertjes zitten en dan houdt hij er vanzelf mee op, en dan komt er bij jullie in de buurt weer gewoon ijs.
- Jongen : Denk je dat dat lukt?
- Meisje : Natuurlijk.
- Jongen : Wedden van niet?
- Meisje : Wedden van wel?
- Jongen : Aangenomen.
- Meisje : Goed, jij bent de fabriek die de bekertjes maakt.
(Meisje geeft hem de machine en een schenkkannetje)
(Jongen begint plastic bekertjes te maken.)
- Meisje : Je mag ze zelf houden. Ik koop ze toch niet.
(Jongen begint langzaam te werken.)
- Meisje : Waarom hou je niet op? Je raakt ze toch niet kwijt.
- Jongen : O, jawel, jij koopt ze niet, maar de anderen wel.
- Meisje : Nou, daar zal ik dan eens iets aan gaan doen.
(Loopt de klas rond, deelt pamfletten uit, schrijft op het bord: weg met de plastic)
(Jongen is langzamer gaan werken.)
- Meisje : Waarom maak je nou nog steeds plastic bekertjes? Niemand koopt ze toch meer!
- Jongen : Nee, jij niet en zij *(de klas)* niet, maar alle andere mensen nog wel.
- Meisje : Waarom?
- Jongen : Ik heb reclame gemaakt op de ster
(AKT). (Gaat naar voren met bekertje en glimlach)
Uw buurvrouw wil geen huissloof meer zijn, zij wil van die afwas af. U ook? Doe dan wat zij doet. Koop plastic bekertjes. Plastic bekertjes zijn fantastisch. Ze breken niet, je hoeft ze niet af te wassen en je kunt ze overal kwijt. Doe dus wat uw buurvrouw doet. Koop plastic bekertjes, ze zijn er, ook voor u!
- Meisje : Dat kan ik ook, als jij reclame maakt, maak ik tegenreclame.
(pakt bekertje - glimlach - doet of zij een bekertje wil weggooien.)
O nee, ik gooi geen plastic weg, ik ben milieubewust, ik ben verstandig, ik koop zelfs geen plastic bekertjes meer. Bent u ook verstandig, bent u ook milieubewust? Koopt u ook geen plastic bekertjes meer? Waar komt het dan vandaan al die rotzooi?
(Jongen in machine, hol; rotzooi - rotzooi - rotzooi.)
- Meisje : Zo ik heb tegenreclame gemaakt, je kunt nu echt wel ophouden. Hoe kan dat nou, je werkt nog steeds sneller dan daarnet?
- Jongen : Ja het is vakantie tijd en dan zijn plastic bekertjes reuze handig. U bent van die afwas af, u bent verstandig. Blijf plastic bekertjes kopen. Ze zijn er nog steeds voor u!
- Meisje : Ik vind het gemeen. Ik koop nu al de hele vakantie geen plastic bekertjes meer en ik vertel aan iedereen dat het zo veel -vervuiling geeft en je maakt ze nog steeds.
- Jongen : Zie je wel dat ik gelijk had?
- Meisje : Ja, je hebt gewonnen. Weet je wat ik ga doen, ik ga een ijsje kopen en als er een plastic bekertje om zit, koop ik het toch.

DISCUSSIE:

- Aanloopvraag: Geeft ze het niet erg snel op?
- Waarom wilde ze eigenlijk actie voeren tegen de plastic?
- Welke vervuiling geeft de plastic-industrie? (Ken je nog meer vormen van b.v. luchtvervuiling, watervervuiling, bodemvervuiling, evt. opraken van olie.)
- Vuilnisbelt geen oplossing.
- Welk idee had het -meisje?
- Was dat een oplossing?
- (Boodschappenlijstje)
 - o Is het mogelijk geen plastic te kopen?
 - o Waar wordt plastic gemaakt? Wie beslist daarover?

Laten we daar een scène over spelen.

(Jongen leest een boekje)

Meisje : Werk jij niet?

Jongen : Ja, soms wel hoor, zie je mijn grootvader is gestorven en nu heb ik een heleboel geld geërfd. En van dat geld heb ik een fabriek gekocht. En nu werken daar mensen in die plastic bekertjes voor mij maken. Wil je bij mij komen werken?

Meisje : Ik wil wel werken maar ik wil geen plastic bekertjes maken.

Jongen : Wanneer je bij mij komt werken heb je te maken wat ik zeg. Ik ben de baas.

Meisje : Geen haar op mijn hoofd die er aan denkt, ik ga ergens anders werken. Ik ga werken bij de fabriek die stenen bekers maakt. *(loopt woedend de klas uit)*
(Jongen zingt een paar regels van het lied, een baas is een baas.)
(Meisje komt aarzelend terug)

Jongen : Zo ben je daar weer?

Meisje : Ja.

Jongen : En

Meisje : Wat en.

Jongen : Heb je werk?

Meisje : Nee.

Jongen : Waarom niet?

Meisje : Op de stenenbekertjesfabriek hadden ze niemand meer nodig. En toen ben ik nog naar een paar andere fabrieken gegaan waar ik wel wil werken maar daar hadden ze ook mensen genoeg.

Jongen : En nou kom je dus bij mij werken.

Meisje : Dat zal wel moeten, ik moet toch ergens geld verdienen.

Jongen : Zo hier heb je de pijp en de slang.

Meisje : He, dat klopt niet, Toen ik daarnet de fabriek speelde, had ik die pijp en die slang om te laten zien dat de fabriek de schuld is van de vervuiling. Maar als ik voor jou plastic bekertjes maak ben ik niet de schuld, maar jij, want jij hebt het beslist, dus jij moet de pijp en de slang hebben.

Jongen : Nou, begin maar gauw, je moet tien bekers per minuut maken.

Meisje : Dat zal ik zelf wel bekijken.

Jongen : Jij bekijkt niks, jij doet wat ik zeg, anders vlieg je eruit.

Meisje : *(Meisje begint te werken. Na een poosje)*
 Hoeveel betalen de mensen voor zo'n bekertje?

Jongen : Een dubbeltje.

Meisje : Dan verdien ik dus 10x10 cent per minuut, dat is een gulden. Een uur heeft zestig minuten, 60 x 1 = 60 gulden. 60 gulden per uur, dat is fantastisch.

Jongen : Ben je gek geworden? Jij krijgt niet die 60 gulden. Ik heb de machines gekocht en de fabriek. Straks moet ik een nieuwe grotere fabriek laten bouwen en nieuwe machines kopen, omdat deze zijn versleten en ik moet reclame maken voor de Ster en de auto's betalen die de bekertjes overal naar toe brengen en belasting en de verzekering betalen.

Meisje : Hoeveel kost dat alle-aal wel?

Jongen : Dat is erg moeilijk uit te rekenen, maar laat eens kijken. Je kunt zeggen, zo'n dertig gulden per uur.

Meisje : Nou dan hou ik dertig gulden per uur over, dat is ook niet gek.

Jongen : Geen sprake van, jij krijgt een tientje per uur.

Meisje : Waar blijven die twintig gulden dan?

Jongen : Die zijn van mij.

Meisje : Waarom, ik maak nou toch de bekertjes, waarom moet jij dan twintig gulden verdienen?

Jongen : Omdat ik het bedacht heb, omdat ik zorg dat ze verkocht worden, omdat ik alle verantwoordelijkheid heb, omdat ik de baas ben.

Omdat de fabriek van mij is.

Meisje : (*werkt mokkend verder*) Ik heb een idee. Als jij nou ook meehelpt bekertjes maken en ik help jou met de baas zijn, dan verdienen we allebei een tientje en dan houden we een tientje over .

Jongen : Waarom?

Meisje : Dat tientje kunnen we gebruiken om iets tegen de vuile lucht en het vieze water te doen.

Jongen : Ik denk er niet over. Ik wil de baas blijven en ik wil de twintig gulden hebben en als je het daar niet mee eens bent dan duvel je maar op.

Meisje : Met jou is niet te praten.

LIED

Een baas is een baas en dat hoort zo
Hij heeft de fabriek en het geld
Hij weet meer dan jij en dat moet zo
Vooral als het geld wordt geteld
Want dan kan hij dat gaan verdelen.
Voor hem heel wat meer dan voor jou
En als je dat soms gaat vervelen
Dan zegt hij O.K. ga maar gauw

Refrein:

Kijk eens even om je heen
Vind je dat nou niet gemeen
Ze maken er maar een puinhoop van
En zeggen dat het niet anders kan
We maken teveel en da's een feit
We kunnen het nergens meer kwijt
Ze zeggen zo vlug, 'k heb mijn best gedaan
Maar waar komt dan toch al die troep vandaan
Zeg we moeten 's proberen te stoppen wat nog kan
Dat moet je samen leren, dan komt er misschien iets van.

DISCUSSIE

Discussie 2

Korte herhaling van het voorafgaande, de sporen leiden naar de fabriek.

- Wat gebeurt er eigenlijk in de fabriek?
- Hoe was dat sommetje ook weer?
- In zo'n fabriek komt een heleboel geld binnen, daarvan moeten een heleboel dingen van betaald worden. Behalve het loon voor de mensen.
- Welke dingen zijn dat? (afschrijvingen, onkosten, grondstoffen enz.)
- Wat gebeurt er met het geld dat dan nog over is, wordt het eerlijk verdeeld onder alle mensen die in de fabriek werken?
- Wat versta jij onder eerlijk verdelen?
- Waarvoor krijgt iemand geld?
- Wat is hard werken?
- Wat is "hoger"?
- Wie zitten er boven aan de ladder?
- Waarvoor krijgt de directeur geld?
- Waarvoor krijgt de eigenaar geld? Wat is winst?
- Wie neemt de belangrijkste beslissingen in de fabriek?
- Waarom doet hij dat, waarom maakt hij bijvoorbeeld plastic bekertjes?
- Heeft dat iets met de vervuiling te maken?
- Zou het beter zijn als de andere mensen over die dingen ook iets te zeggen hadden? Zouden ze dat willen?
- Zou dat helpen?

Laten we eens gaan kijken naar ons volgende stukje.

(Jongen zit na te denken)

Meisje : Zeg kom eens helpen.

Jongen : Ik zit na te denken, eigenlijk geloof ik dat we het helemaal niet goed doen.

Meisje : Zeur nou niet, kom nou helpen.

Jongen : Nee, moet je luisteren, we hadden afgesproken dat we zouden zoeken naar een oplossing voor de vervuiling. Nou hebben we wel leuk fabriekje zitten spelen maar dat helpt ook niet.

Meisje : Nee, dat is niet waar, we hadden afgesproken dat we zouden spelen zoals het in het echt gaat, zodat we kunnen uitzoeken wie nou eigenlijk die vervuiling maakt

Jongen : Maar zoals wij het speelden gaat het toch niet in het echt? Iedereen praat toch over die vervuiling, iedereen wil het oplossen.

Meisje : O ja, en waar komt dan al die troep vandaan, en waarom wordt het steeds erger in plaats van beter?

Jongen : Maar zouden er dan echt mensen zijn die er niets aan willen doen, dat het land de lucht en de zee steeds viezer worden? En dat alle grondstoffen opraken en dat de mensen op den duur helemaal niet meer op de aarde kunnen leven. Dat bestaat toch niet?

Meisje : Ze willen er natuurlijk wel iets aan doen maar ze willen ook de baas blijven en ook die twintig gulden houden. En als je steeds meer gaat maken omdat je steeds meer wil verdienen ga je natuurlijk alles, steeds meer vervuilen, hoewel je zegt dat je het heel erg vindt. Op die manier kun je het natuurlijk nooit oplossen.

Jongen : Maar hoe dan wel? We zouden natuurlijk kunnen proberen wat jij gezegd hebt.

Meisje : Wat bedoel je?

Jongen : Jij zei daarnet; als we nou eens samen beslissen, allebei evenveel verdienen en samen kijken hoe we de vervuiling tegen kunnen gaan. Zullen we dat eens proberen?

Meisje : O ja, we beslissen samen over de fabriek, we verdienen allebei evenveel en dan gaan we kijken hoe we de milieuproblemen oplossen.

Jongen : Zullen we dat dan spelen?

Meisje : Ja, en dan spelen we dat deze keer mijn grootvader was gestorven en dat de fabriek van mij was.

Jongen : Nee maar. . . .

Meisje : Alle fabrieken hebben toch een eigenaar. Nou, kom op, niet zeuren, de fabriek is van mij en we beslissen samen. Zo, wat heb je te zeggen.

Jongen : We zouden eerst samen kunnen bekijken of het wel goed is om plastic wegwerpbekertjes te maken. Misschien moeten we -wel iets anders gaan maken, waar alle mensen meer plezier van hebben.

Meisje : Nee, dat kan niet. Ik wil niet overstappen op iets anders. Mijn machines maken nou eenmaal plastic bekertjes en ik ga die machines niet zo het raam uit gooien. Nee, over mijn machines kun jij niet beslissen. Trouwens, ik kan met plastic bekertjes veel geld verdienen. Ik bedoel, wij kunnen een hoop geld verdienen. Nee, jij kunt niet beslissen wat de fabriek gaat maken, dat doe ik, want hij is van mij. Goed, wat wil je nog meer beslissen?

Jongen : Maar we zouden toch samen. . . .

Meisje : Ja, ja we beslissen samen. Zeg het maar.

Jongen : Nou we zouden kunnen kijken wat we aan de milieuvervuiling kunnen doen die onze fabriek maakt.

Meisje : Ja maar dat kost nogal een hoop geld en waar halen we dat vandaan?

Jongen : We hadden toch dat tientje per uur over.

Meisje : Over?? Hoe kom je daar nou bij. Dat is mijn tientje, dat is de winst van mijn fabriek. Je mag beslissen over de fabriek maar niet over mijn tientje.

(Jongen gaat op de grond zitten. Mond stijf dicht, armen over elkaar)

Wat doe je nou. Waarom zeg je niks meer? Wil je niet meebeslissen.

Nou geef ik je de kans en je doet er niks mee. *(tegen de klas)*

Zo is het toch? Hij wil helemaal niet. Ik heb hem toch de kans gegeven?

Hij kan toch meebeslissen?

(Jongen schrijft op het bord) WAAROVER DAN?

DISCUSSIE

Meisje : Nou laatst nog hebben we nieuwe stoeltjes in de kantine gekregen en toen mochten jullie de kleur van de stoeltjes bepalen.

Jongen : *(inspringen op opmerkingen uit de klas. Duidelijk moet worden dat men niet kan meebeslissen over fundamentele zaken)*

Meisje : Ja, eigenlijk heb je gelijk, daarover kun jij niet meebeslissen.

(Jongen gaat terug naar het bord. Schrijft scheldwoorden. (Meisje gaat naar achteren. Grijpt de jongen, na een korte worsteling gaat deze op de knieën, armen achter de rug)

Meisje : Genade

Jongen : Wat gemeen, wat laf.

Meisje : Genade

Jongen : Nee

Meisje : *(draait verder door)* Genade

Jongen : Genade

Meisje : *(laat los)* Nou weet je wat er gebeurt als je achter mijn rug om alles in de war stuurt.

Jongen : En jij weet wat er gebeurt als je je niet aan de afspraken houdt. We beslissen echt alles samen, hè. We verdienen echt even veel hè. Nou, dat heb ik gemerkt, *(geeft meisje een duw)*

Meisje : Zeg, nou moet je niet beginnen met vechten.

Jongen : Als jij ook niks meer doet.

Meisje : Goed *(stilte)*

(geeft jongen een mep)

Jongen : Zeg, we hadden toch afgesproken...

Meisje : Ik zag dat jij weer wou beginnen, ik wou je voor zijn.

(spel met klappen en lange stiltes)

Jongen : Nou moet je toch echt ophouden.

Meisje : Goed maar jij ook.

Jongen : Erewoord

Meisje : Erewoord *(geven elkaar de hand)*

Dus we zouden niet meer moeten vechten.

Jongen : Nee

Meisje : En we moeten aardig tegen elkaar zijn.

Jongen : Dat is waar.

Meisje : We moeten veel meer rekening met elkaar houden.

Jongen : Ja, dat is erg goed.

Meisje : Nou maar dat doen we dan toch. Als we niet meer vechten, als we allemaal aardig tegen elkaar zijn en rekening niet elkaar houden, dan zijn toch alle problemen opgelost.

Jongen : Maar dat is het nu net - het is ontzettend goed om aardig tegen elkaar te zijn, maar de meeste mensen hebben niets te vertellen over de belangrijke dingen b.v. over wat een fabriek maakt en over de vervuiling. Die dingen beslissen wij niet, mensen die de fabrieken bezitten. En die mensen willen ook wel aardig zijn, maar dat doen ze wel op hun eigen manier. Dat heb je daarnet zelf gespeeld toen je de eigenaar van die fabriek speelde.

Meisje : Nou, dan heb ik een beter idee, dan moet "e regering er maar iets aan doen.

Jongen : Goed, dat zullen we eens spelen en we zullen zien wat er gebeurt.

Meisje : Dag meneer de directeur, ik ben van de regering, ik wilde eens praten over uw plasticfabriek

Jongen : Dat kan, zegt u het maar.

Meisje : De mensen vinden dat uw fabriek erg veel vervuiling maakt en ze vinden dat u ook een heleboel dingen maakt die eigenlijk niet nodig zijn. Dus vinden wij dat u maar andere dingen moet gaan maken, en dat u iets aan de vervuiling moet doen.

Jongen : Zo, natuurlijk is die vervuiling erg vervelend - maar ik ben toch bang dat daar weinig aan te doen is, want anders maak ik niet genoeg winst meer.

Meisje : Ja! Dat kan wel zijn, maar het is toch echt nodig dat u er iets aan doet.

Jongen : Dan weet ik een goede oplossing, ik bouw een nieuwe fabriek in Duitsland of in een ander land en dan ga ik daar plastic maken. Dan bent u van het probleem af. Behalve dan dat het afval nog via de Rijn uw land binnenkomt.

Meisje : O, maar wij willen liever niet dat u vertrekt, want dan worden er veel mensen werkeloos.

Jongen : Dat kan wel zo zijn maar als u zo streng wordt, dan ga ik ergens anders naar toe, en ik niet alleen, maar ik denk dat de fabrieken van hiernaast er net zo over denken.

Meisje : Nou goed, dan zal ik niet zo streng zijn, wij kunnen nu eenmaal niet zonder fabrieken. Maar probeert u a.u.b. wel te doen wat u kunt.

Jongen : Ja, we zullen ons best doen, mevrouw. U hoort te zijner tijd nog van ons, misschien bouwen we wel een filttertje in. Dag mevrouw van de regering.

Meisje : Dag meneer de directeur. Hartelijk dank voor uw bereidwilligheid
Ik geloof dat ik het nu wel begrepen heb. Zolang de fabriek van één eigenaar is, blijven we met de moeilijkheden zitten. Dus als we werkelijk iets te zeggen willen hebben over de fabriek moet 'ie niet van een man zijn maar van ons allemaal. Dan pas kunnen we samen beslissen.

Jongen : Zie je wel, dat loop ik nu al de hele tijd te zeggen. De fabrieken moeten van alle arbeiders zijn.

LIED

Ik heb er nu eindelijk genoeg van
altijd die troep om ons heen
De fabriek wordt nu van ons alleen
En niet zo als vroeger van èèn
En als die fabriek weer gaat werken
Waarvoor zou 'ie dat dan gaan doen
Gewoon om de mensen te helpen
En niet om de winst, om de poen.

Refrein:

Kijk eens even om je heen
Vind je dat nou niet gemeen
Ze maken er maar een puinhoop van
En zeggen dat het niet anders kan
We maken teveel en da's een feit
We kunnen het nergens meer kwijt
Ze zeggen zo vlug, 'k heb mijn best gedaan
Maar waar komt dan toch al die troep vandaan
Zeg we moeten 's proberen te stoppen wat nog kan
Dat moet je samen leren, dan komt er misschien iets van.

- Meisje : Maar luister nou eens. Als het nu eens echt gebeurde dat de fabrieken van ons allemaal werden, zouden we de problemen van de milieuvervuiling dan wel kunnen oplossen.
- Jongen : Ik denk van wel, maar laten we dat eens bekijken.
- Meisje : Dag meneer de arbeider, van wie is deze fabriek.
- Jongen : Deze fabriek heeft geen eigenaar meer. Hij is voor alle mensen.
- Meisje : Wat maakt jullie fabriek?
- Jongen : De fabrieken maken tegenwoordig alleen nog dingen die echt nodig zijn. Onze fabriek maakt bekers.
- Meisje : Wat voor bekers maakt jullie fabriek?
- JONGEN : Vroeger maakten we plastic wegwerpbekers, maar nu maken we bekers van aardewerk.
- Meisje : Waarom?
- Jongen : We hebben een onderzoek gedaan en toen hebben we ontdekt dat het maken van aardewerk bekers het allerminste vervuiling geeft.
- Meisje : En wie heeft dat beslist
- Jongen : Alle mensen samen die op deze fabriek werken.
En we hebben ook nog besloten dat we de bekers zo maken dat ze heel sterk zijn zodat ze lang mee kunnen
- Meisje : dan, hoeven jullie er minder van te maken, dan maak je vanzelf nog minder vervuiling.
- Jongen : Omdat we alleen nog maar maken wat echt nodig is en dingen die heel lang meegaan, hebben we nu veel minder werk te doen.
- Meisje : O, maar heb je dan niet een heleboel mensen moeten ontslaan?
- Jongen : O nee, iedereen is gebleven, we hebben gewoon het werk verdeeld onder alle mensen, dus hoeven we allemaal korter te werken.
- Meisje : Het klinkt allemaal wel goed, maar er moet dan wel een hoop veranderd worden.
Zullen we eens op het bord schrijven waar we het tot nu toe over hebben gehad.
- (schrijft op het bord)*
- Samen bezitten van machines- en fabrieken
 - maken wat nodig is
 - met de minste vervuiling zo, dat het lang mee gaat
 - werk goed verdelen
 - producten eerlijk verdelen
 - evenveel verdienen
- Jongen : Maar dan kunnen we het bezit wel afschaffen.
- Meisje : Nee, daar ben ik het helemaal niet mee eens. Mijn fiets bijvoorbeeld die ik op mijn verjaardag heb gekregen, die rijdt ontzettend lekker, die hoef ik toch niet zomaar af te geven.
- Jongen : Maar ik heb het helemaal niet over jouw fiets, ik heb het over de fabrieken en de grond, die dingen waar je winst mee kunt maken. Die moeten niet meer van een paar mensen zijn maar van iedereen.
- Meisje : Ik vind het een geweldig goed plan. Wat heb je nou opeens?
- Jongen : Ja, we schrijven dit nu wel op, maar we hebben nu eenmaal fabrieken met eigenaren.
- Meisje : Dat is zo, maar daarom moeten we er juist over praten.
Want als je de dingen wilt veranderen moet je eerst weten hoe de zaken in elkaar zitten, dan weet je pas wat je zou willen veranderen en hoe.

Jongen : En dan moeten we het daar over eens worden

Meisje : Ja natuurlijk

Jongen : Maar dat kan niet, die bazen worden het nooit met ons eens.

Meisje : Maar de bazen moeten het ook niet veranderen, maar juist de mensen die nu niets te vertellen hebben.

Jongen : En die moeten samen een grote groep vormen en dan samen beslissen wat ze willen.

Meisje : Ja precies. (*Jongen slaat handen voor de ogen*)

Meisje : Wat doe je nou

Jongen : Is het al veranderd

Meisje : Natuurlijk niet, nu moeten we er juist over gaan praten.

DISCUSSIE